

2. světová válka

1. část

Druhá světová válka představuje největší katastrofu v dějinách lidstva (do válečných akcí vstoupilo 48 států – 4/5 veškerého lidstva, bojovalo 110 mil. vojáků). Konflikt mezi Hitlerovskou koalicí (osa Berlín – Řím – Tokio) a Spojenci (USA, VB, SSSR a Francie). Jestliže byla první světová válka konfliktem především evropským, ve druhé se bojovalo s mimořádným nasazením sil v Asii, Africe a ve všech oceánech. Díky použití letectva zanikl rozdíl mezi frontou a zázemím.

Doba rozvinuté druhé průmyslové revoluce, masová výroba motorů (tanky, letadla), cesta k vojenským úspěchům vedla vědce a vynálezce k práci zejména na voj. technice – atomová energie, výroba atomové bomby.

Příčiny války

- **urychlení kapitalistického nerovnoměrného růstu** naráželo ve 30. letech na bariéry státních a celních hranic. Tuto krizi vymezeného ekonomického prostoru měli proto tehdejší státníci sklon řešit úsilím o imperiální hegemonii, tedy světovládu jedněch na úkor druhých. To byl případ Německa, Japonska a v určité míře i Itálie, vojensky napadli ve 30. letech jiné státy.
- **zájmové seskupení těch, kteří hájili daný a jim vyhovující systém**, zejména pokud jde o nadvládu nad koloniemi; i v této válce byly objektem útoku agresorů, protože především na jejich úkor bylo možné nově rozdělit svět a dobýt v něm hegemonii pro fašistické velmoci.
 - **nové prvky**: rasismus, genocida, nacismus, komunismus, vysídlování celých národů se nestalo záležitostí pouze ideologie, ale i cílem války. Jako konečný výsledek jejich vojenského vítězství měl vzniknout nesmírně nelidský a reakční světový řád.
 - **rozpad versaillesko-washingtonské soustavy mezinárodních vztahů**, když agresivní mocnosti – Německo, Japonsko a Itálie – přikročily ke změnám dosavadních hranic silou zbraní. Japonci napadli v roce 1931 Čínu, o šest let později svůj útok obnovili a dobyli třetinu čínského území. Itálie vpadla v roce 1935 do Etiopie, o rok později poslala spolu s Německem svá vojska do Španělska, aby zde intervenovala ve španělské občanské válce. Německo porušilo v roce 1935 versailleskou smlouvu, když zavedlo všeobecnou brannou povinnost, o rok později locarnskou dohodu, když vojensky obsadilo demilitarizované pásmo v Porýní. Německo mělo platit po 1. svět. válce vysoké reparace, nebylo schopno je splácet a obyvatelstvo se radikalizovalo. Stále větší podporu měli extremisté: komunisti, fašisti, nacisti. Odtud pak vedla přímá cesta k Mnichovu a 1. 9. 1939 útoku Německa na Polsko a obsazení východního Polska Sovětským svazem.

Dne 1. 9. 1939 přepadla tedy německá armáda bez vyhlášení války Polsko. Stalo se tak po fašisty zinscenovaném útoku na německý vysílač v Gliwicích. Německo mělo opět vypracovaný plán bleskové války, ve kterém bylo počítáno s rychlým poražením Polska a následným přesunutím vojsk na západní frontu. Anglie a Francie totiž Německu okamžitě po invazi do Polska vyhlásily válku. Německá vojska postupovala velmi rychle a SSSR začal mít obavy o své území (dohodnuto s Německem), proto vstoupila do Polska též sovětská armáda. K SSSR byly připojeny rozsáhlé oblasti východního Polska, západní část naopak připadla Německu. Západní velmoci pro vysvobození Polska nic nepodnikly. Na západní frontě se tak až do jara 1940 nebojovalo.

V srpnu 1940 Sovětský svaz obsadil i Estonsko, Lotyšsko a Litvu a napadl Finsko. Mezitím Hitler napadl západní státy Belgie, Nizozemí, Dánsko, Norsko a Francii. 14. června 1940 vstoupila do Paříže německá vojska.

Pak byla na řadě Anglie. Od srpna 1940 probíhaly nekončící a všeničící nálety německých letadel, a to i na civilisty obývaná území – nazýváno bitvou o Anglii.

Německá vojska začala operovat i v Africe v britských koloniích.

1941 Hitler obsadil Jugoslávii a Řecko.

Prostuduj text a napiš odpovědi:

1. Kdy začala 2. sv. válka, kdo koho napadl?
2. Kolik států vstoupilo do války?
3. Co byla bitva o Anglii ?
4. V kterém roce vstoupila německá armáda do Paříže ?
5. Kolik vojáků bojovalo ve 2. sv. vál